

פא א ב מיי פ"ד מהל' שפירות הלכה ג סגמ עשין טע: פו ג ד מיי פ"ב עס הלכה ח סגמ עס טו"ש"ע ח"מ סי' רלא סעיף ב: פו ה מיי פ"ג מהלכות טקי ממון הלכה י"ד ועיין בהשגות ובמ"מ ופ"ו עס הלכה ה סגמ עשין סח טו"ש"ע ח"מ סי' שלח סעיף ה ועיין בהג"ה וסי' שלח סעיף א וסי' רלא סעיף ג: פח ו טו"ש"ע עס סי' רלא סעיף ב בהג"ה: פח ז מיי פ"י מהלכות שפירות הלכה א ועי' בהשגות ובמג"מ עס בהשגות ובמג"מ עס סגמ עשין פט טו"ש"ע ח"מ סי' עב סעיף ב:

לעו רש"י

מוסף רש"י

מה לי לשקר במקום עדים. דלען סהדי דלען שעתא איכא מילא (בחבורות כו: ובכורות יז). ישבע ויטול מעותיו. ישבע שאבד ויטול את חובו (שבועות מג:).

דברי הכל אבד המשכון אבדו מעותיו. פירוש לכך מודה רבי אליעזר משום דהוי שלא נשעת הלואתו וקני משכון ושטר נדקט לאו דוקא אלא לומר דאיידי שלא נשעת הלואתו דכיון שעשה שטר מסתמא לא לקח משכון נשעת הלואה [עד] אחרי כן אכל רישא דפליגי היינו נשעת הלואה ולמאי דמוקי לה דפליגי דרבי ינחק היה סבור דרבי ינחק איירי אף נשעת הלואה ורבי אליעזר פליג עליה צהא אכל נסיפא דאיידי שלא נשעת הלואה מודה דקני דעיקר קרא דולך מתייה דקא היירי שלא נשעת הלואה ועל פ"ה דפי' שלהי שזועת הדיינים (שזועות ד' מד. ושם ד"ה מאי) למשום שטר מודה ר' אליעזר נסיפא דכיון דיש שטר לשם משכון קבל ולא לזכרון דברים צעלמא כמו צרישא תימה דאי צרישא לא נקט משכון אלא לזכרון דברים צעלמא משום דליכא שטרא ח"כ אמאי לא יהיה משמט אפילו שוה המשכון כנגד מעותיו כדמשמע צהזכז (לעיל מט.) דהיכא דלא נקט אלא לזכרון דברים צעלמא דמשמט והתם משמע דאם שוה משכון כנגד מעותיו ל"ע אינו משמט ועוד אמאי קאמר (ה) מתניתין מחורמא דלא כרבי אליעזר לוקמה בטרם דמודה ר' אליעזר אלא ש"מ דאף ר' אליעזר אינו מודה אלא שלא נשעת הלואה ומיניה יש לתקן דהלואה על המשכון משמע צהא שטר ועוד דאי מתני' מיירי נשטר לא הוה פליג ר' יהודה דלמחר הלואה מעות שומר חנם דלא יחלוק ארבי אליעזר ורבי עקיבא וצ"ג דרבי יהודה גאון נמי משמע דסיפא דהלואה נשטר איירי שלא נשעת הלואה דמוקי הא דאמר רבי ינחק דצ"ח קונה משכון היינו דוקא שלא נשעת הלואה אכל נשעת הלואה לא קני היינו דוקא נשטר דכיון דאיכא שטרא לא סמיך אמשכון אלא אשטרא אכל צהא שטר אפילו נשעת הלואה קני והוי שומר שטר ושלא נשעת הלואה הוי שומר שטר אע"ג דאיכא שטרא דודאי אמשכון סמיך וא"כ סיפא דהלואה נשטר איירי שלא נשעת הלואה דנשעת הלואה לא חיצד מעותיו דאשטר סמיך ומה שר"ל דהיכא דליכא שטר קני אפילו נשעת הלואה לא מטעם דר' ינחק א' דקרא לא איירי אלא שלא נשעת הלואה אלא קני מדשמואל וסברי דהלכה כשמואל ואין הלכה כרבי יוסף:

והא אידי ואידי הלואה על המשכון קתני. משמע דמלוה חזירו על המשכון משמע נשעת הלואה ותימה דצפרק השולח (גיטין לו. ושם ד"ה שאני) קאמר תנן המלוה את חזירו על המשכון והמוסר שטרותיו לז"ד אינו משמט ומפ' התם דהמלוה

על המשכון אינו משמט משום דקני ליה מדר' ינחק והא לא קאמר רבי ינחק אלא שלא נשעת הלואתו ועל המשכון משמע דאפילו נשעת הלואתו אינו משמט ויש לומר דכיון שלא נשעת הלואה קני ליה לגמרי מדרבי ינחק נשעת הלואה נמי דליכא קנין אלא שעבוד אלים שעבודיה ליחסד ולא של אחיך בידך וכן צפרק כל עשה (פסחים ד' לא: ושם ד"ה דרבי) גבי ישראל שהלוה לנכרי על חמנו עונבר נכרי משום דרבי ינחק כדאמרין התם נמי כיון דשלא נשעת הלואה קני אהני שעבודיה נשעת הלואה ליחסד כשל ישראל וכן נכרי שהלוה לישראל על חמנו אי לא דנכרי מישראל לא קני לא היה נאסר אף משכנו נשעת הלואתו דלא קני כיון דשלא נשעת הלואה הוה קני נשעת הלואה נמי הוה אלים שעבודיה דנכרי שלא יצטרך לצעור ואף על גב דהוי דישאל וקרינא ציה שלך מ"מ מדאפקיה קרא מלא ימצא לא מחייב אלא כשמנאי לו לגמרי וכיון דאליס שעבודיה דנכרי לא חשיב מנאי והכי נמי אמרינן צפרק קמא דפסחים (ד' ו. ושם ד"ה יחד) יחד לו צית אין זקוק לצער אע"ג דחשיב לגמרי כשל ישראל כיון דקבל אחריות מ"מ כיון דיחד לו צית אינו מנאי אלנו: ינמא

עד דאסא חגיב. צהא פשיעה וחייבינהו משום גניבה דשומר שטר: סדינא. של פשתן ואין מים מכבידין אותו כל כך: סרבולא. גלופקרא שקורין קו"ץ והוא של זמר והרבה מים נצלעין צו ומכבידין אותו לפיכך פשט הסרבול ומתכסה צסדין: שאלה נצנעליס היא. שצשעת השאלה היה המשאל צמלאכתו של שאל ונשא סרבול שלו על חמורו ומעציר לו על אמת המים: במקום עדים. דלען סהדי שאין אותו הדרך צהא מים: הנח לפניך אינו לא שומר חנם כו'. כיון דלמחר ליה לפניך מיצ ונטר לך קא"ל: ינמא. הני סתמא תנאי היא: אם הכניס צרשום. משנה היא צפרק שור שנגח את הפרה (צ"ק ד' מז.) צקדר שהכניס קדירותיו וצצצן שורו של צעל הצית או הכניס שורו ונגחו שורו של צעל הצית או שהכניס פירותיו וחללמן בהמתו: צעל חזר חייב. צנוקו דכי אמר ליה עול עול ואנטר לך קאמר ליה וה"ה הנח סתמא צנוק: רבי אומר צנוקן אינו חייב. דעול ומיצ ונטר לך קאמר ליה וה"ה להנח סתמא צנוק: דצס נטורי היא. שאין אדם מכניס דצר לתוכה אלא להשתמר צה דאין טורח צשמירתה: עול דאינער לך קאמר ליה. שאין שמירה קשה עלי: דאי לאוסוצי רשותא צעני למישקל מיניה. צתמיה: ישבע. שלא פשע דשומר חנם הוא עליו דאין אדם נוטל משכנו לגבינא אלא להיות צטוח צמעותיו שלא יוכל לכפור ועלולס שומר חנם הוא עליו שאם אבד יצבה ממקום אחר: אכל הלואה אף וזו נשטר והניה לו משכון עליהם דכרי הכל אבדו מעותיו. דהא משכון ודאי לגבינא שקל לגבות הימנה דסתם שטר יש צו שעבוד קרקעות ויש לו מהיכן לגבות וצטוח הוא וגם לכפור אינו יכול דהא קאי שטרא הלכך לא לזכרון דברים נקטיה: כאן שמשכנו נשעת הלואה. קאמר ר' אליעזר שומר חנם ומתני' כשמשכנו שלא נשעת הלואתו אלא לאחר זמן כשמצעו מעותיו צצ"ד ולא שילס ומשכנו על פי צית דין דההוא ודאי לגבינא שקליה: על

התם אלא יבחצרו דלעיולי רשותא קא בעי למשקל מיניה וכי יהיב ליה רשותא לעיולי תיב ונטר לך קאמר ליה אבל הכא הנח ואנא מנמנא קאמר ליה דאי סלקא דעתך הנח ותיב ונטר קאמר ליה אי לאותבה רשותא בעי למשקל מיניה: הלואה על המשכון שומר שטר: לימא מתניתין דלא כר' אליעזר דתניא המלוה את חזירו על המשכון ואבד המשכון ישבע ויטול מעותיו דברי רבי אליעזר רבי עקיבא אומר י"כול לומר לו כלום הלוייתני אלא על המשכון אבד המשכון אבדו מעותיך אבל הלואה אלף וזו בשטר והניה לו משכון עליהם ד"ה אבד המשכון אבדו מעותיו אפילו תימא רבי אליעזר ולא קשיא כאן שמשכנו בשעת הלואתו כאן שמשכנו שלא בשעת הלואתו והא אידי ואידי הלואה

עד דאסא חגיב. צהא פשיעה וחייבינהו משום גניבה דשומר שטר: סדינא. של פשתן ואין מים מכבידין אותו כל כך: סרבולא. גלופקרא שקורין קו"ץ והוא של זמר והרבה מים נצלעין צו ומכבידין אותו לפיכך פשט הסרבול ומתכסה צסדין: שאלה נצנעליס היא. שצשעת השאלה היה המשאל צמלאכתו של שאל ונשא סרבול שלו על חמורו ומעציר לו על אמת המים: במקום עדים. דלען סהדי שאין אותו הדרך צהא מים: הנח לפניך אינו לא שומר חנם כו'. כיון דלמחר ליה לפניך מיצ ונטר לך קא"ל: ינמא. הני סתמא תנאי היא: אם הכניס צרשום. משנה היא צפרק שור שנגח את הפרה (צ"ק ד' מז.) צקדר שהכניס קדירותיו וצצצן שורו של צעל הצית או הכניס שורו ונגחו שורו של צעל הצית או שהכניס פירותיו וחללמן בהמתו: צעל חזר חייב. צנוקו דכי אמר ליה עול עול ואנטר לך קאמר ליה וה"ה הנח סתמא צנוק: רבי אומר צנוקן אינו חייב. דעול ומיצ ונטר לך קאמר ליה וה"ה להנח סתמא צנוק: דצס נטורי היא. שאין אדם מכניס דצר לתוכה אלא להשתמר צה דאין טורח צשמירתה: עול דאינער לך קאמר ליה. שאין שמירה קשה עלי: דאי לאוסוצי רשותא צעני למישקל מיניה. צתמיה: ישבע. שלא פשע דשומר חנם הוא עליו דאין אדם נוטל משכנו לגבינא אלא להיות צטוח צמעותיו שלא יוכל לכפור ועלולס שומר חנם הוא עליו שאם אבד יצבה ממקום אחר: אכל הלואה אף וזו נשטר והניה לו משכון עליהם דכרי הכל אבדו מעותיו. דהא משכון ודאי לגבינא שקל לגבות הימנה דסתם שטר יש צו שעבוד קרקעות ויש לו מהיכן לגבות וצטוח הוא וגם לכפור אינו יכול דהא קאי שטרא הלכך לא לזכרון דברים נקטיה: כאן שמשכנו נשעת הלואה. קאמר ר' אליעזר שומר חנם ומתני' כשמשכנו שלא נשעת הלואתו אלא לאחר זמן כשמצעו מעותיו צצ"ד ולא שילס ומשכנו על פי צית דין דההוא ודאי לגבינא שקליה: על

התם אלא יבחצרו דלעיולי רשותא קא בעי למשקל מיניה וכי יהיב ליה רשותא לעיולי תיב ונטר לך קאמר ליה אבל הכא הנח ואנא מנמנא קאמר ליה דאי סלקא דעתך הנח ותיב ונטר קאמר ליה אי לאותבה רשותא בעי למשקל מיניה: הלואה על המשכון שומר שטר: לימא מתניתין דלא כר' אליעזר דתניא המלוה את חזירו על המשכון ואבד המשכון ישבע ויטול מעותיו דברי רבי אליעזר רבי עקיבא אומר י"כול לומר לו כלום הלוייתני אלא על המשכון אבד המשכון אבדו מעותיך אבל הלואה אלף וזו בשטר והניה לו משכון עליהם ד"ה אבד המשכון אבדו מעותיו אפילו תימא רבי אליעזר ולא קשיא כאן שמשכנו בשעת הלואתו כאן שמשכנו שלא בשעת הלואתו והא אידי ואידי הלואה

עד דאסא חגיב. צהא פשיעה וחייבינהו משום גניבה דשומר שטר: סדינא. של פשתן ואין מים מכבידין אותו כל כך: סרבולא. גלופקרא שקורין קו"ץ והוא של זמר והרבה מים נצלעין צו ומכבידין אותו לפיכך פשט הסרבול ומתכסה צסדין: שאלה נצנעליס היא. שצשעת השאלה היה המשאל צמלאכתו של שאל ונשא סרבול שלו על חמורו ומעציר לו על אמת המים: במקום עדים. דלען סהדי שאין אותו הדרך צהא מים: הנח לפניך אינו לא שומר חנם כו'. כיון דלמחר ליה לפניך מיצ ונטר לך קא"ל: ינמא. הני סתמא תנאי היא: אם הכניס צרשום. משנה היא צפרק שור שנגח את הפרה (צ"ק ד' מז.) צקדר שהכניס קדירותיו וצצצן שורו של צעל הצית או הכניס שורו ונגחו שורו של צעל הצית או שהכניס פירותיו וחללמן בהמתו: צעל חזר חייב. צנוקו דכי אמר ליה עול עול ואנטר לך קאמר ליה וה"ה הנח סתמא צנוק: רבי אומר צנוקן אינו חייב. דעול ומיצ ונטר לך קאמר ליה וה"ה להנח סתמא צנוק: דצס נטורי היא. שאין אדם מכניס דצר לתוכה אלא להשתמר צה דאין טורח צשמירתה: עול דאינער לך קאמר ליה. שאין שמירה קשה עלי: דאי לאוסוצי רשותא צעני למישקל מיניה. צתמיה: ישבע. שלא פשע דשומר חנם הוא עליו דאין אדם נוטל משכנו לגבינא אלא להיות צטוח צמעותיו שלא יוכל לכפור ועלולס שומר חנם הוא עליו שאם אבד יצבה ממקום אחר: אכל הלואה אף וזו נשטר והניה לו משכון עליהם דכרי הכל אבדו מעותיו. דהא משכון ודאי לגבינא שקל לגבות הימנה דסתם שטר יש צו שעבוד קרקעות ויש לו מהיכן לגבות וצטוח הוא וגם לכפור אינו יכול דהא קאי שטרא הלכך לא לזכרון דברים נקטיה: כאן שמשכנו נשעת הלואה. קאמר ר' אליעזר שומר חנם ומתני' כשמשכנו שלא נשעת הלואתו אלא לאחר זמן כשמצעו מעותיו צצ"ד ולא שילס ומשכנו על פי צית דין דההוא ודאי לגבינא שקליה: על

התם אלא יבחצרו דלעיולי רשותא קא בעי למשקל מיניה וכי יהיב ליה רשותא לעיולי תיב ונטר לך קאמר ליה אבל הכא הנח ואנא מנמנא קאמר ליה דאי סלקא דעתך הנח ותיב ונטר קאמר ליה אי לאותבה רשותא בעי למשקל מיניה: הלואה על המשכון שומר שטר: לימא מתניתין דלא כר' אליעזר דתניא המלוה את חזירו על המשכון ואבד המשכון ישבע ויטול מעותיו דברי רבי אליעזר רבי עקיבא אומר י"כול לומר לו כלום הלוייתני אלא על המשכון אבד המשכון אבדו מעותיך אבל הלואה אלף וזו בשטר והניה לו משכון עליהם ד"ה אבד המשכון אבדו מעותיו אפילו תימא רבי אליעזר ולא קשיא כאן שמשכנו בשעת הלואתו כאן שמשכנו שלא בשעת הלואתו והא אידי ואידי הלואה

על המשכון אינו משמט משום דקני ליה מדר' ינחק והא לא קאמר רבי ינחק אלא שלא נשעת הלואתו ועל המשכון משמע דאפילו נשעת הלואתו אינו משמט ויש לומר דכיון שלא נשעת הלואה קני ליה לגמרי מדרבי ינחק נשעת הלואה נמי דליכא קנין אלא שעבוד אלים שעבודיה ליחסד ולא של אחיך בידך וכן צפרק כל עשה (פסחים ד' לא: ושם ד"ה דרבי) גבי ישראל שהלוה לנכרי על חמנו עונבר נכרי משום דרבי ינחק כדאמרין התם נמי כיון דשלא נשעת הלואה קני אהני שעבודיה נשעת הלואה ליחסד כשל ישראל וכן נכרי שהלוה לישראל על חמנו אי לא דנכרי מישראל לא קני לא היה נאסר אף משכנו נשעת הלואתו דלא קני כיון דשלא נשעת הלואה הוה קני נשעת הלואה נמי הוה אלים שעבודיה דנכרי שלא יצטרך לצעור ואף על גב דהוי דישאל וקרינא ציה שלך מ"מ מדאפקיה קרא מלא ימצא לא מחייב אלא כשמנאי לו לגמרי וכיון דאליס שעבודיה דנכרי לא חשיב מנאי והכי נמי אמרינן צפרק קמא דפסחים (ד' ו. ושם ד"ה יחד) יחד לו צית אין זקוק לצער אע"ג דחשיב לגמרי כשל ישראל כיון דקבל אחריות מ"מ כיון דיחד לו צית אינו מנאי אלנו: ינמא

א) כמותו כו: צטרות לו, ב) ל"ל רבה וכן הוא בר"ף ועי' בספר ח"מ, ג) וקדושין ט: ועי' ג' ו"ג, ד) נצרכות כה. ועי' ג' ו"ג, ה) צ"ק מו: טו: צ"ה מ"ג, ו) שבעות מג: ג) ל"ל הנח.

הגהות הב"ח

א) תוס' ד"ה דברי רבי וכו' אמאי קאמר מחזורתא מתני' דלא:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוס' ד"ה דברי רבי הכל וכו' עד לנסוף דקרא לא הוה אלא קני מדשמואל וסברי דהלכה כשמואל ואין הלכה כרבי יוסף. מן מינה מדשמואל עד גמלא מנחק וי"צ מדרב יוסף וסברי דהלכה כרבי יוסף ואין הלכה כשמואל ל"ל דלהדיא פסק צה"ג צ"ק פה ע"א כרבי יוסף וי"צ ח"ק לעיל טו ע"א וצ"ק י"ו ע"ב צסס צה"ג דהלכה כרבי יוסף וגם כרבי יוסף צשבעות מג ע"ב צסס צה"ג דאין הלכה כשמואל וכן הוא צנה"ג צה"ג שבעות דף קח ע"א ליתא לדשמואל גם הא דר' ינחק דמייתי מוס' אלא צסס צה"ג הוא צה"ג צה"ג קח ע"א:

א) תוס' ד"ה דברי רבי וכו' אמאי קאמר מחזורתא מתני' דלא:

א) תוס' ד"ה דברי רבי וכו' אמאי קאמר מחזורתא מתני' דלא:

א) תוס' ד"ה דברי רבי וכו' אמאי קאמר מחזורתא מתני' דלא:

א) תוס' ד"ה דברי רבי וכו' אמאי קאמר מחזורתא מתני' דלא:

א) תוס' ד"ה דברי רבי וכו' אמאי קאמר מחזורתא מתני' דלא: